



**ДЕРЖАВНА СЛУЖБА УКРАЇНИ
З ПИТАНЬ БЕЗПЕЧНОСТІ ХАРЧОВИХ ПРОДУКТІВ ТА
ЗАХИСТУ СПОЖИВАЧІВ
ГОЛОВНЕ УПРАВЛІННЯ ДЕРЖПРОДСПОЖИВСЛУЖБИ
У ВІННИЦЬКІЙ ОБЛАСТІ
УПРАВЛІННЯ ФІТОСАНІТАРНОЇ БЕЗПЕКИ**

вул. Максимовича, 19, м. Вінниця, 21036, тел. (0432) 65-88-00, факс (0432) 57-03-01
web: www.vingudpss.gov.ua, e-mail: info@vingudpss.gov.ua, код ЄДРПОУ 40310643

11.05.2018 р. № 02-5.05-09/2345 На № _____ Від _____

**Відділ захисту рослин управління фітосанітарної
безпеки Департаменту фітосанітарної безпеки,
контролю в сфері насінництва та розсадництва
Держпродспоживслужби України
Департамент агропромислового розвитку,
екології та природних ресурсів Вінницької ОДА
Вінницький обласний центр з гідрометеорології**

**ІНФОРМАЦІЙНЕ ПОВІДОМЛЕННЯ №3
щодо фітосанітарного стану посівів сільськогосподарських культур
у господарствах Вінницької області станом на 10 травня 2018 року**

Перша декада травня характеризувалася жаркою, переважно сухою погодою. Сонячне сяйво до поверхні землі надходило протягом 94 годин, при нормі 78 годин. 4 травня максимальна температура повітря підвищувалася до 29-32° тепла, що в окремих районах перевищували абсолютний максимум для першої декади травня. Вітер переважав слабкий та помірний.

Середня декадна температура повітря становила 19.3-20.9° тепла, що на 5.4-7.9° вище від норми. Така температура перевищила такі ж показники майже по кожному пункту спостереження області за період з 1945 року. Максимальна температура повітря зареєстрована в межах 29-32° тепла. Такі температури перевищили або повторили максимальні температури, що спостерігалися в першій декаді травні за повоєнний період. Абсолютний максимум температури на поверхні ґрунту становив 50-59° тепла. Мінімальна температура повітря в найхолодніші ночі знижувалася до 8-11° тепла. Абсолютний мінімум температури на поверхні ґрунту знижувався 5-10° тепла.

Середня декадна температура ґрунту на глибині 10 см становила 19-22° тепла.

Дощі різної інтенсивності пройшли лише в окремих районах області, найбільше – в Хмельницькому. Їх кількість була в межах 0.3-15 мм, що становить 2-75% декадної норми.

Відносна вологість повітря становила 54-62%, при нормі 63-69%. Протягом 3-5 днів відносна вологість знижувалася до 30% і нижче.

Протягом декади утримувалася суха, переважно жарка погода. Суттєво підвищилася денна температура повітря. Відносне зниження температури відбулося лише 6-7 травня.

Протягом декади відмічалися суховійні явища при зниженні відносної вологості повітря нижче 30%. Швидкими темпами підсихала підстильна поверхня.

Агрометеорологічні умови протягом декади були поки що переважно задовільними для вегетації сільськогосподарських культур. Це за рахунок достатніх запасів вологи в ґрунті на весну. Але волога вже помітно зменшується: під озиминою та ярими зерновими через високу транспірацію рослин при жаркій сухій погоді, під ярими просапними культурами в основному через втрату вологи ґрунтом. Верхній 5-см шар ґрунту недостатньо зволожений, місцями практично сухий, тому сходи цих культур будуть повністю залежні від випадання дощів найближчим часом.

Метеостанціями області відмічено передчасне пожовтіння листків нижнього ярусу, що викликано недостатньо розвиненою кореневою системою озимої пшениці восени та недостатньою вологістю у верхньому шарі ґрунту.

Станом на 8 травня запаси продуктивної вологи під озимою пшеницею в орному шарі ґрунту становили 11-16 мм, місцями 6 мм, в метровому 96-121 мм, місцями 88 мм. Запаси продуктивної вологи під ранніми ярими культурами (ярий ячмінь, горох) становили відповідно 16-27 мм та 123-171 мм. Під цукровим буряком запаси продуктивної вологи в орному шарі ґрунту 17 мм, в метровому 105 мм. Під пізніми теплолюбними культурами (соняшник, кукурудза, гречка, соя) запаси продуктивної вологи в 0-20 см шарі 13-31 мм, в 0-100 см 123-168 мм. Такі запаси вологи на даний розвиток культур оцінюються від задовільних до добрих.

Станом на 10 травня сума ефективних температур вище +5° становила 396-443°, при нормі 207-281°, вище +10° становила 204-240°, при нормі 63-100°, вище +15° становить 50-81°, при нормі 5-14°.

Підвищений температурний режим спровокував швидкий розвиток с/г культур та появу сходів теплолюбних культур.

У озимої пшениці на спостережних ділянках метеостанцій відмічено фазу нижнього вузла соломини. Густота посівів становить 609-1108 стебел на 1м². Висота посівів на кінець декади становила 15-37 см. Стан посівів задовільний та добрий.

У ярого ячменю відмічено утворення вузлових коренів, кушіння. Висота посівів 14-26 см. Густота посівів 340-468 рослин на 1м².

У гороху відмічено 3-й лист, на півдні області поява суцвіть. Густота посівів становить 129-192 рослини на 1 м².

Кукурудза в залежності від строків посіву знаходилася в фазі сходів, на півдні області 3-5 лист.

У соняшнику відмічено сходи та 2-пару справжніх листків. Стан посівів переважно добрий.

У цукрових буряків відмічено сходи, на ранніх посівах 1-й справжній листок.

Проводилася посадка картоплі, на ранніх посівах з'явилися сходи.

Соя, гречка. Проводився посів.

Плодові культури. Відмічено кінець цвітіння яблуні, вишні, формування плодів у кісточкових порід.

Деревні породи. Відмічено цвітіння акації.

Господарства області готували ґрунт під посів та проводили посів пізніх теплолюбних культур, проводили підживлення, обробляли посіви отрутохімікатами. Високі температури негативно впливали на активність деяких отрутохімікатів та знижували якість обробки сухого ґрунту.

Погодні умови сприяють розвитку шкідників, бур'янів та дещо стримують розвиток хвороб сільськогосподарських рослин.

Фенологія культур

Озима пшениця – прапорцевий лист-колосіння.

Кукурудза на зерно: 1-4 листки.

Соя – сівба-сходи.

Соняшник – 1-2 пара спр. листків.

Картопля – сходи.

Ярий ячмінь – кушення-вихід в трубку (початок).

Горох – стеблування.

Цукрові буряки – 1-2 пара спр. листків.

Озимий ріпак – цвітіння.

Сади – кінець цвітіння – зав'язування плодів.

Багатоїдні шкідники

Повсюди продовжується літ та відкладання яєць **травневими жуками**, в вечірні години, в полі зору за 1 хвилину пролітає 1-2 екз. шкідника. На початку декади розпочався слабкий літ **червневих жуків**, в вечірні години, в полі зору за 1 хвилину пролітає 1 екз. шкідника.

Продовжується масове залялькування гусениць підгризаючих совок – **озимої, окличної**, та слабкий літ метеликів I покоління (1 екз./світлопастку за ніч).

На посівах багаторічних трав проходить літ метеликів (0,2 екз./10 кроків), яйцекладка, відродження гусениць **совки-гамми**, чисельність гусениць складає 1 екз./м².

Повсюди **оленка волохата** осередково живиться на квітучих площах озимого ріпаку за чисельності 2-4 екз./м².

На посівах соняшника чисельність **дротяників** та **несправжніх дротяників** - 1,5 екз./м², на посівах кукурудзи їх нараховується 0,5-1 екз./м².

На просапних культурах присадибних ділянок продовжується залялькування гусениць **озимої совки**, лялечок озимої совки нараховується 0,5 екз./м²; личинок **травневих хрущів** 0,5 екз./м²; личинок **дротяників** та **несправжніх дротяників** 2-4 екз./м².

Шкідники та хвороби зернових і зернобобових культур

В крайових смугах озимини повсюди проходить заселення хлібними клопами, нараховується 0,3 екз./м² імаго **клопа-черепашки** та 0,4-0,5 екз./м² елії **гостроголової**. при пошкодженні 1% рослин.

Розпочалось заселення посівів озимої пшениці **пшеничним трипсом** чисельністю 4 екз./100 помахів ентомосачка.

Продовжується відродження личинок **злакової попелиці**, спостерігається заселення 0,5-1% рослин з чисельністю 1-3 екз. на заселену рослину. Продовжується живлення імаго **п'явиці** - 0,5-1 екз./м², проходить спарювання, при пошкодженні 2-3% рослин.

Продовжується літ **шведської мухи** інтенсивністю 2-3 екз./100 п.с.

Розвиток хвороб продовжує стримувати переважно посушлива погода і значних змін в його динаміці не відбулося. **Борошнистою россою** уражено 1-2% рослин насамперед на ранніх, добре розкущених посівах. **Септоріозом, корневими гнилями** та осередково **бурою листковою іржею** уражено по 1-2% рослин.

В посівах ярого ячменю поступово проходить заселення посівів шкідниками, переважно крайових смуг: **п'явиці** нараховується 0,3-0,5 екз./м² при пошкодженні 1-3% рослин; **хлібних блішок** 2-4 екз./м² при пошкодженні 3-8% рослин. На 9% обстежених площ проходить заселення **елією гостроголовою** (0,2 екз./м²). **Гельмінтоспориозом** уражено 1-2% рослин.

В південних районах на посівах кукурудзи (фаза 3-4 листки) **злакових блішок** нараховується 1 екз./м² за пошкодження 8% рослин, осередково в крайових смугах виявлено **сірого південного довгоносика** - 0,2 екз./м² за пошкодження в середньому ступені 15% рослин. Проведено хімічні заходи боротьби з фітофагом.

В посівах гороху продовжується шкідливість **бульбочкових довгоносиків** (2-5 екз./м² за пошкодження 3-10% рослин), та розпочалося заселення **гороховою попелицею** (6 екз./100 помахів ентомологічного сачка).

Шкідники та хвороби озимого ріпаку

Рослини озимого ріпаку продовжують пошкоджувати личинки **стеблового капустяного прихованохоботника**, якими заселено та пошкоджено 4-5% рослин за чисельності 3-4 екз./рослину. Повсюди продовжується живлення в посівах **ріпакового квіткогриза** за зниженої в порівнянні з минулим роком чисельності 1-2 екз./рослину на кожній із заселених 10% рослин. **Капустяного насінневого прихованохоботника** нараховується 1-3 жуки/рослину, заселено 6% рослин. З початком утворення стручків розпочнеться відкладання яєць фітофагом.

За несприятливих для розвитку хвороб погодних умов спостерігається слабкий розвиток **фомозу**, яким уражено 2-3% рослин, та **бактеріозу** (0,5% рослин).

Шкідники цукрових буряків

На посівах цукрових буряків скрізь, переважно в крайових смугах, відмічається шкідливість **бурякових блішок** (1 екз./м²), **звичайного бурякового довгоносика** (0,1-0,2 екз./м²), **сірого бурякового довгоносика** (0,1 екз./м²), пошкодженість **крихіткою** на пізніших посівах становить 1% рослин. В південних районах відмічається шкідливість **щитоносок** (0,1 екз./м²), **піщаного мідляка** (0,5 екз./м²). Проведено хімічні обробітки крайових смуг інсектицидами.

На рослинах-господарях продовжується відродження **бурякової листової попелиці**. На калині нараховується 35 екз. личинок на погонний метр гілки. Незабаром розпочнеться міграція фітофага на посіви цукристих.

Шкідники соняшнику

Повсюди на посівах соняшнику шкодять жуки **піщаного мідляка** за чисельності 0,5-1 екз./м², та **сірого бурякового довгоносика** (0,1-0,3 екз./м²). Пошкоджено до 10% рослин, проводяться хімічні заходи.

Шкідники картоплі

Продовжується вихід **колорадського жука** і спарювання на заселених ним площах картоплі (20% куців по 3-5 екз./рослину) та висадженої розсади томатів.

Шкідники багаторічних насаджень

В плодкових насадженнях на початку декади розпочався літ метеликів **яблуневої плодожерки**. Інтенсивність в період з 4.05 до 10.05 збільшилася з 6 до 12 екз./ніч на феромонну пастку. Інтенсивно літає також **сливова плодожерка** (3-18 екз./ніч на феромонну пастку), що потребує проведення захисних заходів.

Продовжується відродження личинок **зеленої яблуневої попелиці**, якими заселено 1-2% листків по 5-9 екз./листок. **Букарки** нараховується 3-5 екз./дерево, пошкодження личинками **яблуневого квіткоїда** в садах, які не обробляються, невисоке і складає 5% квіток з чисельністю 1 личинка на квітку. Німфи **яблуневої медяниці** (1 екз./листок) готуються до останньої линьки та перетворення на дорослих комах.

Осередково на 2% обстежених площ плодкових шкодить **оленка волохата**, яка за чисельності 5-6 екз./дерево пошкодила 4-5% квіток.

Інформація

щодо поширення і чисельності шкідників сільськогосподарських рослин у Вінницькій області станом на 10 травня 2018 року

№ з/п	Назва культури	Обстежено, тис. га	Назва шкідника	Заселено, %		Чисельність, екз.								Пошкоджено, (сисними – заселено) рослин, бруньок, листків, суцвіть, плодів, %		Ступінь пошкодження, %			
				площ	рослин, бруньок, суцвіть, плодів	Один. виміру	імаго		яйце		личинки			ентомофаги	серед.	макс.	слаб-кий (до 25% рослин)	серед-ній (26- 50% р.)	сильний (51% і більше)
							серед.	макс.	сер.	макс.	серед.	макс.	вік						
1	Оз.пшениця	1,65	Злакові попелиці	31	1	екз./рос.					1	3			1	1	100		
			П'явиці	28		екз./м²	0,5	1							2	3	100		
			Цикадки	19		екз./м²	1	2							2	3	100		
			Хлібні блішки	42		екз./м²	1,5	2							2	3	100		
			Шведська муха	45		екз./100п.с.	2	3											
			Клоп-черепашка	22		екз./м²	0,3	0,3							1	1	100		
			Елія гостроголова	8		екз./м²	0,4	0,5							0,6	1	100		
			Трипс пшеничний	11		екз./100п.с.	4	4							1	1	100		
2	Оз. ячмінь	0,43	Злакові попелиці	21	0,5	екз./рос.					2	2			0,5	0,5	100		
			П'явиці	21		екз./м²	0,3	0,3							5	5	100		
			Хлібні блішки	21		екз./м²	1	1							3	3	100		
3	Оз. ріпак	1,00	Ст. пр.-хоботник	61	4	екз./рос.					3	4			4	7	100		
			Ріп. квіткогриз	25	8	екз./рос.	1,1	2							3	5	100		
			Насін. пр.-хоботник	29	16	екз./рос.	1,3	3											
			Оленка волохата	16		екз./м²	2	4							3	5	100		
4	Яр. ячмінь	0,32	П'явиці	34		екз./м²	0,3	0,5						1	3	100			
			Хлібні блішки	73		екз./м²	2	4							3	8	100		
			Елія гостроголова	9		екз./м²	0,2	0,2							0,5	0,5	100		
5	Кукурудза	0,29	С. півд. довгоносик	25		екз./м²	0,2	0,2						15	15		100		
			Хлібні блішки	25		екз./м²	1	1							8	8	100		
			Дротяники	20		екз./м²	0,5	1											
6	Горох	0,41	Бульб. довгоносики	71		екз./м²	2	5						3	10	100			
			Попелиці	15		екз./100п.с.						6	6						
7	Ц/буряки	0,98	Звич. бур. довг.	31		екз./м²	0,1	0,2						0,4	2	100			
			Сір. бур. довгоносик	29		екз./м²	0,1	0,1							0,4	1	100		

			Піщаний мідляк	8		екз./м ²	0,5	0,5						3	3	100				
			Бурякові блішки	39		екз./м ²	1	1						1	3	100				
			Щитоноски	8		екз./м ²	0,1	0,1												
8	Соняшник	0,82	Дротяники	18		екз./м ²	0,5	0,5						0,2	0,3	100				
			Піщаний мідляк	50		екз./м ²	0,6	1							2	5	100			
			Сір.бур.довгоносик	23		екз./м ²	0,1	0,3							2,5	10	100			
			Травневі жуки	7		екз./м ²					0,5	1			0,5	0,5	100			
9	Картопля	0,006	Колорадський жук	85	20	екз./рос.	3	5						12	20	100				
			Дротяники	80		екз./м ²					2	5			2	3	100			
			Травневі жуки	80		екз./м ²					0,5	1			1	1	100			
10	Б/трави	0,27	Стеблові довгоносики	61		екз./100п.с.	2	3						1	2	100				
			Бульбочк. довгон.	87		екз./м ²	2,5	15							3	5	100			
			Горохова попелиця	75		екз./100п.с.					5	16								
			Клоп ягідний	19		екз./м ²	0,2	0,2												
			Клопи-сліпняки	22		екз./100п.с.	0,4	0,6												
			Совка-гамма	3		екз./м ²					1	1				1	2	100		
11	Сад	0,11	Зел. ябл. попелиця	38	5	екз./листок								5	9		1,5	2	100	
			Розанова листокрутка	8	4	% пошк.роз.												3	5	100
			Ябл.медяниця	2	2	екз./листок					1	1				1	1	100		
			Букарка	39	10	екз./дер.	3	5								1	2	100		
			Оленка волохата	2	4	екз./дер.	5	6								4	5	100		

Інформація

щодо ураження хворобами сільськогосподарських рослин у Вінницькій області станом на 10 травня 2018 року

№ з/п	Назва культури	Обстежено, тис. га	Назва хвороби	Уражено, %					Розвиток хвороби, %	Загинуло рослин, %	
				площ	рослин		Назва ураж. органу	Органів рослин			
					середній	максим.		середній			максим.
1	Оз.пшениця	1,65	Борошниста роса	32	1,1	2	листя			0,1	
			Кореневі гнилі	8	1	2	кор.сист.				

			Септоріоз	33	1	2	листя			0,1	
			Бура лист. іржа	5	1	1	листя			0,1	
2	Оз. ячмінь	0,43	Борошниста роса	28	1	2	листя			0,1	
			Гельмінтоспоріоз	38	1,2	3	листя			0,2	
			Кореневі гнилі	4	1	2	кор.сист.				
3	Яр.ячмінь	0,32	Гельмінтоспоріоз	29	1	2	листя			0,1	
4	Оз.ріпак	1,00	Бактеріоз	21	1	2	корінь				
			Фомоз	27	2	3	листя			0,1	
5	Сад	0,11	Борошниста роса	1	1	2	листя	1	1	0,1	

**Інформація
щодо льоту метеликів лускокрилих комах у Вінницькій області станом на 10 травня 2018 року**

№ з/п	Назва культури	Площа, га		Шкідник		Інтенсивність льоту			Співвідношення, %		Сер. кільк. яєць на самку
		обстежено	заселено	назва	покоління	Одиниця обліку	Чисельність, екз		самиці	самці	
							середня	максим.			
1	світлопастка	-	-	Озима совка	I	екз./ніч	1	1			
2	світлопастка	-	-	Оклична совка	I	екз./ніч	1	1			
3	фер. пастка	-	-	Ябл. плодожерка	I	екз./ніч	9	12			
4	фер. пастка	-	-	Слив. плодожерка	I	екз./ніч	10	18			
5	Озимий ріпак	1,00	38	Білани	I	в п.з /1 хв.	1	2			
6	Б/трави	0,27	8	Совка-гамма	I	екз./10 кроків	0,2	0,2			

Начальник управління фітосанітарної безпеки

підписано

В.Л. Бажановський